Procedura postępowania w przypadku podejrzenia podłożenia ładunku wybuchowego lub znalezienia podejrzanego przedmiotu

1. Informacje ogólne

Podejrzanego przedmiotu nie dotykamy, odchodzimy od niego i natychmiast zawiadamiamy dyrektora i Policję. Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor placówki lub osoba go zastępująca. Po przybyciu Policji dalsze działania należy prowadzić zgodnie z poleceniami funkcjonariuszy kierujących interwencją.

ELEMENT	TREŚĆ
Placówka	Zespół Szkół i Placówek nr 1 w Katowicach, ul. Ignacego Paderewskiego 46
Jednostki	Szkoła Podstawowa nr 12, Przedszkole nr 55, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy (MOS) – jeden budynek, osobne skrzydła
Kogo obowiązuje	Wszystkich pracowników, uczniów, wychowanków, uczestników zajęć MOS i osoby przebywające na terenie placówki
Obejmuje	Znalezienie podejrzanego przedmiotu lub przesyłki; informację o podłożeniu ładunku przekazaną telefonicznie, e-mailem, listem, w mediach społecznościowych lub ustnie
Kto uruchamia	Każdy pracownik, który znajdzie przedmiot lub odbierze zgłoszenie; decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor lub jego zastępca

2. Podstawy prawne i źródła

Procedura wynika z obowiązku dyrektora zapewnienia bezpieczeństwa osób w placówce i opiera się na zaleceniach Policji i MSWiA dotyczących zagrożeń terrorystycznych.

DOKUMENT	CO Z NIEGO WYNIKA
Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, art. 68	Dyrektor odpowiada za bezpieczeństwo uczniów i nauczycieli
Rozporządzenie MENiS z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach	Bezpieczne warunki pobytu, drogi ewakuacyjne, nadzór nad uczniami

DOKUMENT	CO Z NIEGO WYNIKA
Rozporządzenie MSWiA z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków	Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, drogi i ćwiczenia ewakuacji
Kodeks karny, art. 224a	Fałszywy alarm o ładunku wybuchowym jest przestępstwem – każde zgłoszenie przekazujemy Policji
MSWiA: Terroryzm – co robić w sytuacji zagrożenia	Nie dotykać, odejść, zawiadomić; sprawdzenie własnych pomieszczeń; podejrzane przesyłki
MEN: Bezpieczna szkoła (2020)	Decyzja dyrektora o ewakuacji, powiadamianie służb

3. Podstawy uruchomienia procedury

Każde zgłoszenie o ładunku i każdy podejrzany przedmiot traktujemy jako prawdziwe zagrożenie, dopóki Policja nie oceni inaczej.

PRZESŁANKA	PRZYKŁAD	PIERWSZA REAKCJA
A. Podejrzany przedmiot	Torba, plecak, pudełko, paczka bez właściciela, toalecie, szatni, pod schodami, przy ogrodzeniu	Nie dotykać, odejść, odsunąć innych, zawiadomić dyrektora
B. Podejrzana przesyłka	List lub paczka bez nadawcy, z nadmierną ilością taśmy, plamami, wystającymi przewodami, zapachem, proszkiem	Nie otwierać, nie przenosić, zostawić na miejscu, zawiadomić dyrektora
C. Zgłoszenie telefoniczne	Telefon do sekretariatu, portierni, nauczyciela: „W szkole jest bomba”	Karta zgłoszenia (rozdz. 9), natychmiast dyrektor i 112
D. Zgłoszenie e-mailem, listem, w internecie	Wiadomość na skrzynkę szkoły, e-dziennik, post w mediach społecznościowych	Nie kasować, nie odpowiadać, dyrektor i 112
E. Polecenie służb	Policja, Straż Pożarna, organ prowadzący nakazuje ewakuację	Dyrektor ogłasza ewakuację

Cechy podejrzanego przedmiotu

- Pozostawiony bez opieki, nikt się do niego nie przyznaje.

- Nie pasuje do miejsca (pudełko w kabinie toalety, torba za grzejnikiem, paczka przy zbiorniku gazu).
- Wystające przewody, baterie, taśma, dźwięk tykania lub brzęczenia, zapach chemii, wyciek.
- Ukryty lub celowo zamaskowany.

Sygnał ewakuacji

Przy zagrożeniu ładunkiem komunikat głosowy jest obowiązkowy, bo wskazuje drogę omijającą miejsce, w którym leży przedmiot.

1. **Mikrofon przenośny** – dyrektor lub zastępca ogłasza, powtarzając 3 razy: „**Uwaga! Ewakuacja. Wszyscy opuszczają budynek wyjściami ewakuacyjnymi (oprócz wyjścia w pobliżu którego leży niebezpieczny przedmiot - dokładnie powiedzieć które wyjście omijać). Zabrać rzeczy osobiste. Zbiórka w miejscu ewakuacyjnym**" Pracownicy obsługi powtarzają komunikat na piętrach i w skrzydłach.
2. **Dzwonek ewakuacyjny** (jak przy pożarze) – po komunikacie lub równolegle z nim; sam dzwonek nie wystarcza, gdy przedmiot leży przy jednym z wyjść.
3. **Gwizdek** – na boisku i placu zabaw: długi gwizd = przerwanie zajęć i przejście z nauczycielem na miejsce zbiórki, bez wracania do budynku.

Bez telefonów przy przedmiocie: nie używaj telefonu komórkowego ani krótkofalówki w pobliżu przedmiotu – dzwoń dopiero po odejściu w bezpieczne miejsce.

4. Zasady kluczowe: NIE DOTYKAJ – ODEJDŹ – ZAWIADOM – EWAKUUJ

Znaleziony przedmiot zostaje dokładnie tam, gdzie leży; wszystko, co robimy, polega na oddaleniu ludzi od niego.

1. **NIE DOTYKAJ** – nie podnosimy, nie otwieramy, nie przesuwamy, nie przykrywamy, nie zaglądamy do środka.
2. **ODEJDŹ** – oddal się i odsuń innych; nie używaj telefonu w pobliżu przedmiotu.
3. **ZAWIADOM** – dyrektora (lub zastępcę), a on lub Ty – Policję pod 112. Zapamiętaj: gdzie leży, jak wygląda, od kiedy, kto go widział.
4. **EWAKUUJ** – na polecenie dyrektora, drogą omijającą przedmiot, na miejsce zbiórki oddalone od budynku.

Zawsze obowiązuje:

- Zgłoszeń o bombie nie bagatelizujemy, nawet jeśli wyglądają na żart ucznia.
- Nie ogłaszamy uczniom „bomba w szkole" – mówimy „ewakuacja", żeby uniknąć paniki.
- Nauczyciele, woźni i sprzątaczki nie prowadzą samodzielnych poszukiwań ładunku – to zadanie Policji.
- Ewakuacja przy ładunku różni się od pożarowej: zabieramy rzeczy osobiste (plecaki, kurtki), żeby służbom łatwiej było znaleźć przedmioty obce.
- Nikt nie wraca do budynku do czasu zgody Policji.

- Po przybyciu Policji dalsze działania należy prowadzić zgodnie z poleceniami funkcjonariuszy kierujących interwencją; placówka udostępnia plany, klucze i wiedzę o budynku.

PRZEBIEG DZIAŁAŃ · OD SYGNAŁU DO POWROTU

Nauczyciele, woźny i sprzątaczki nie prowadzą samodzielnych poszukiwań ładunku – sprawdzenie budynku należy do Policji. Przedmiot zauważony przy okazji ewakuacji zgłaszamy, nie dotykając go.

5. Procedura – Szkoła Podstawowa nr 12

Cel: wszyscy uczniowie poza budynkiem, na miejscu zbiórki i policzeni w ciągu kilku minut od komunikatu.

Gdy znajdziesz przedmiot (każdy pracownik)

1. Nie dotykaj; zapamiętaj miejsce i wygląd, zrób zdjęcie z odległości tylko jeśli jesteś już daleko.
2. Odsuń uczniów z korytarza lub sali, w której leży przedmiot; zamknij drzwi tej sali (bez klucza).
3. Zawiadom dyrektora osobiście lub telefonicznie – z miejsca oddalonego od przedmiotu.
4. Nie pozwalaj nikomu podchodzić; pozostań w bezpiecznej odległości przy drodze dostępu do czasu przejęcia przez woźnego lub Policję.

Gdy ogłoszono ewakuację (nauczyciel)

1. Przerwij zajęcia: „Ewakuacja. Zabieramy plecaki i kurtki, idziemy za mną.”
2. Nie przeszukuj sali. Jeśli przy wyjściu zauważysz coś obcego – nie dotykaj, zgłoś dyrektorowi na miejscu zbiórki.

3. Weź listę obecności (wydruk lub telefon z e-dziennikiem); okna zostaw zamknięte, drzwi zamknięte bez klucza.
4. Prowadź klasę trasą z komunikatu, omijając wskazane miejsce; pierwszy uczeń prowadzi, nauczyciel zamyka.
5. Na miejscu zbiórki: policz uczniów, zgłoś stan koordynatorowi, pilnuj grupy razem.

Sytuacje szczególne

SYTUACJA	CO ROBIMY
Przerwa	Uczniowie idą z najbliższym nauczycielem do wyjścia; na miejscu zbiórki wychowawca zbiera klasę i liczy
Przedmiot przy wyjściu głównym	Komunikat wskazuje wyjścia boczne i ewakuacyjne; portier blokuje dostęp do wyjścia głównego
Uczniowie na boisku	Gwizdek; klasa idzie wprost na miejsce zbiórki, bez wchodzenia do budynku
Egzamin, sprawdzian	Przerwany; arkusze zostają w sali, przewodniczący zespołu zabiera protokół
Uczniowie ze specjalnymi potrzebami	Asystent lub wyznaczony nauczyciel prowadzi ucznia; ucznia z niepełnosprawnością ruchową ewakuujemy jako pierwszego, trasą bez schodów, jeśli to możliwe
Stołówka, kuchnia	Personel wyłącza urządzenia i gaz, wychodzi z uczniami
Zgłoszenie bez wskazania miejsca	Ewakuacja całego budynku bez opóźnień; nauczyciele, woźni i sprzątaczki nie prowadzą samodzielnych poszukiwań ładunku – rzecz zauważoną przy okazji zgłaszają, nie dotykając jej

6. Procedura – Przedszkole nr 55

Przedszkole ewakuuje się jako pierwsze, bo małe dzieci poruszają się najwolniej; każdą grupę prowadzą dwie osoby dorosłe.

Nauczycielka i pomoc nauczyciela

1. Spokojnie: „Idziemy na spacer, ubieramy się szybko” – bez słów „bomba” czy „niebezpieczeństwo”.

2. Pomoc nauczyciela zbiera dzieci z łazienki; dzieci biorą kurtki i buty, jeśli są w sali lub szatni na trasie. Gdy szatnia leży przy przedmiocie – wychodzimy bez kurtek, zabieramy koce.
3. Nauczycielka zabiera listę dzieci, telefon.
4. Dzieci idą „wężykiem" na lince spacerowej lub trzymając się za ręce; nauczycielka prowadzi, pomoc zamyka szyk i niesie najmłodsze.
5. Na miejscu zbiórki: liczenie dzieci **dwukrotnie**, meldunek koordynatorowi, dzieci razem w grupie i zajęte zabawą.

Sytuacje szczególne

SYTUACJA	CO ROBIMY
Leżakowanie	Szybkie obucie, koc z leżaczka zamiast kurtki; nie ubieramy dzieci w pełni
Plac zabaw	Gwizdek; grupa przechodzi wprost na miejsce zbiórki, bez wchodzenia do budynku
Przedmiot w holu lub szatni przedszkola	Wyjście ewakuacyjne z sal, z pominięciem holu; woźna pilnuje, by nikt nie wszedł do holu
Rodzic przyprowadza lub odbiera dziecko	Portier lub woźna kieruje rodzica na miejsce zbiórki; dziecko wydawane po decyzji dyrektora, z wpisem na liście
Zimno, deszcz	Na miejscu zbiórki dzieci w zwartej grupie, okryte kocami; dyrektor decyduje o przejściu do budynku zastępczego (rozdz. 10)

7. Procedura – Międzyszkolny Ośrodek Sportowy

W MOS największe ryzyko to porzucone torby sportowe i tłum widzów, dlatego trener wyprowadza grupę od razu, a koordynator MOS kieruje widzami.

Trener / nauczyciel WF

1. Gwizdek – przerwanie zajęć; komunikat: „Ewakuacja, zabieramy torby, za mną."
2. Grupa wychodzi wyjściem wskazanym w komunikacie, omijając miejsce przedmiotu, wprost na miejsce zbiórki.
3. Liczenie zawodników i meldunek do koordynatora MOS.

Sytuacje szczególne

MIEJSCE	CO ROBIMY
Basen	Wyjście z wody, klapki i ręcznik;

MIEJSCE	CO ROBIMY
	wyjście przez szatnię tylko jeśli leży na trasie i jest wolna od zagrożenia
Szatnie	Każdy zabiera swoją torbę; torba, której nikt nie zabrał = zgłoszenie dla Policji
Trybuny, widzowie, zawody	Koordynator MOS lub spiker ogłasza przez mikrofon: „Proszę spokojnie opuścić obiekt wyjściem … i udać się na …"; widzowie z dala od miejsca zbiórki dzieci
Boiska zewnętrzne	Gwizdek; grupa przechodzi na miejsce zbiórki, nie wraca do budynku po rzeczy
Grupy z innych szkół i klubów	Opiekun działa wg tej procedury i melduje koordynatorowi MOS stan swojej grupy

8. Podział ról

ROLA (OSOBA / ZASTĘPCA)	NATYCHMIAST	PODCZAS EWAKUACJI	PO PRZYBYCIU POLICJI
Znalazca / osoba przyjmująca zgłoszenie (każdy pracownik)	Nie dotyka; odsuwa ludzi; zawiadamia dyrektora; przy telefonie – wypełnia kartę zgłoszenia	Zostaje do dyspozycji dyrektora na miejscu zbiórki	Opisuje Policji przedmiot lub rozmowę
Dyrektor – kierownik akcji	Dzwoni pod 112; decyduje o ewakuacji i trasie; ogłasza ją przez mikrofon przenośny	Kieruje ewakuacją, zbiera meldunki o stanie liczbowym; zawiadamia organ prowadzący	Przekazuje Policji informacje i plany; decyduje o powrocie lub zakończeniu zajęć po zgodzie Policji
Koordynator – szkoła (wicedyrektor SP 12)	Powtarza komunikat w skrzydle szkoły	Sprawdza, czy w salach nie został nikt z ludzi (bez szukania ładunku); zbiera stany klas	Kontrola obecności
Koordynator – przedszkole (wicedyrektor P55)	Rozpoczyna ewakuację przedszkola jako pierwszą	Sprawdza, czy w salach, łazienkach i sypialniach nie zostało żadne dziecko; zbiera stany grup	Nadzoruje wydawanie dzieci

ROLA (OSOBA / ZASTĘPCA)	NATYCHMIAST	PODCZAS EWAKUACJI	PO PRZYBYCIU POLICJI
Koordynator – MOS (koordynator MOS)	Komunikat do trenerów i widzów	Sprawdza, czy w hali, na basenie i w szatniach nie został nikt; zbiera stany grup	Informuje kluby i szkoły korzystające z MOS
Nauczyciel / trener / wychowawca	Przerywa zajęcia, bierze listę, wyprowadza grupę	Prowadzi grupę wskazaną trasą, liczy, melduje	Pilnuje grupy, informuje o obcych przedmiotach
Pomoc nauczyciela, woźna oddziałowa, asystent	Zbiera dzieci, plecak grupy, koce	Prowadzi dzieci niesamodzielne, zamyka szyk	Opieka nad dziećmi
Portier / woźny	Odgradza miejsce przedmiotu (taśma, krzesła – z daleka); wstrzymuje wejścia do budynku	Otwiera wyjścia ewakuacyjne; zamyka gaz i wyłącza wentylację (gdy nie leżą przy przedmiocie); kieruje rodziców i gości na zbiórkę	Wskazuje Policji miejsce przedmiotu, przekazuje klucze i plan budynku, nagrania z monitoringu
Sekretariat	Karta zgłoszenia; zabezpiecza e-mail lub list; zabiera książkę wejść, listę pracowników	Rejestr godzin i zdarzeń	Udostępnia Policji zgłoszenie i listę osób
Pracownik ds. komunikacji z rodzicami	–	Wysyła szablon nr 1 na polecenie dyrektora	Szablon nr 2
Pielęgniarka, pedagog, psycholog	Zabierają apteczkę i leki uczniów przewlekle chorych	Opieka nad uczniami w stresie, pierwsza pomoc	Wsparcie uczniów i rodziców
Uczniowie	Słuchają nauczyciela, zabierają plecak i kurtkę	Idą w grupie, nie oddalają się, nie publikują zdjęć	Wracają lub są odbierani na polecenie dyrektora
Rodzice	Nie przyjeżdżają pod budynek	Nie zabierają dzieci samowolnie z miejsca zbiórki	Odbierają dzieci zgodnie z komunikatem szkoły

9. Karta przyjęcia zgłoszenia o ładunku wybuchowym

Kartę trzymamy przy każdym telefonie w sekretariacie i na portierni. Rozmowę prowadzimy spokojnie, jak najdłużej, nie przerywamy i nie odłączamy się pierwsi.

Zgłoszenie telefoniczne

POLE	ODPOWIEDŹ
Data i godzina rozpoczęcia / zakończenia rozmowy	
Numer, na który dzwoniono; numer dzwoniącego (jeśli wyświetlony)	
Dokładne słowa zgłoszenia	
Gdzie jest ładunek? (budynek, piętro, pomieszczenie)	
Kiedy wybuchnie?	
Jak wygląda? W czym jest?	
Co może spowodować wybuch?	
Kto go podłożył i dlaczego?	
Jak się nazywasz? Skąd dzwonisz?	
Głos: kobieta / mężczyzna / dziecko, wiek, akcent, sposób mówienia (spokojny, zdenerwowany, czyta z kartki)	
Tło: ruch uliczny, głosy, muzyka, szkoła, cisza	
Imię i nazwisko osoby przyjmującej, podpis	

Po rozmowie: nie odłączaj aparatu stacjonarnego, natychmiast przekaż kartę dyrektorowi i zadzwoń pod 112 z innego telefonu.

Zgłoszenie e-mailem, listem lub w internecie

1. Nie usuwaj, nie przesyłaj dalej (oprócz dyrektora), nie odpowiadaj nadawcy.
2. Zrób zrzut ekranu; zanotuj godzinę otrzymania i adres nadawcy.
3. List lub kartkę zostaw tam, gdzie jest – nie przenoś, nie składaj i nie wkładaj do koperty ani koszulki; nie dotykaj więcej.
4. Dyrektor zawiadamia 112 i przekazuje Policji wiadomość z nagłówkami (dostęp do skrzynki).

Podejrzana przesyłka

1. Nie otwieraj, nie odkładaj, nie przenoś i nie umieszczaj w dodatkowych opakowaniach (worek, koperta, pudełko) – przesyłka zostaje tam, gdzie jest.
2. Gdy jest proszek lub ciecz: nie rozsypuj, nie wąchaj, zamknij okna, wyłącz wentylację(jeśli jest włączona np. wentylator), opuść pomieszczenie i zamknij drzwi, umyj ręce; osoby z pomieszczenia czekają w sąsiednim pokoju na służby.
3. Zawiadom dyrektora i 112.

10. Miejsce zbiórki, Policja i działania po zdarzeniu

Boisko przy budynku jest dobrym miejscem zbiórki przy pożarze, ale przy ładunku wybuchowym jest za blisko – potrzebne jest miejsce dalsze, za osłoną innych budynków.

Miejsca zbiórki (do uzupełnienia z Policją)

WARIANT	MIEJSCE	UWAGI
Podstawowe	… – co najmniej ok. 100 m od budynku, poza zasięgiem szyb, nie na trasie dojazdu służb	Uzgodnić z dzielnicowym
Zapasowe (gdy przedmiot leży od strony miejsca podstawowego)	…	Wskazywane w komunikacie
Budynek zastępczy (zła pogoda, dłuższe działania)	… (np. pobliska szkoła, obiekt miejski) – porozumienie z właścicielem	Zwłaszcza dla przedszkola
Wydawanie dzieci rodzicom	… – oddzielone od miejsca zbiórki uczniów	Lista odbiorów z godziną

Gdy przyjeżdża Policja

1. Dyrektor przekazuje dowódcy: co, gdzie, od kiedy, kto widział, czy ewakuacja jest pełna, kogo brakuje.
2. Portier wskazuje miejsce przedmiotu na planie, przekazuje klucze i nagrania z monitoringu.
3. Sprawdzenie pirotechniczne prowadzi Policja; pracownicy wchodzą do budynku tylko na jej wezwanie.
4. O powrocie do budynku dyrektor decyduje po zgodzie Policji.

Po zdarzeniu

1. Ponowne liczenie uczniów w salach po powrocie lub wydawanie dzieci rodzicom w wyznaczonym miejscu.
2. Zawiadomienie organu prowadzącego (UM Katowice) i Kuratorium Oświaty w Katowicach; notatka służbowa z kartą zgłoszenia.

3. Rozmowa wychowawców z klasami; pedagog i psycholog wspierają uczniów w stresie.
4. Gdy autorem zgłoszenia okazał się uczeń – postępowanie Policji i sądu rodzinnego oraz działania wychowawcze wg statutu.
5. Kontakt z mediami wyłącznie przez dyrektora.

Wzory komunikatów do rodziców (e-dziennik, SMS)

Szablon nr 1 – w trakcie: „Ze względów bezpieczeństwa przeprowadziliśmy ewakuację budynku. Dzieci są pod opieką nauczycieli w miejscu zbiórki. Trwają działania Policji. Prosimy nie przyjeżdżać pod placówkę – kolejne informacje prześlemy tą drogą."

Szablon nr 2 – po zakończeniu: „Działania służb zakończone. Zajęcia [są kontynuowane / kończą się o godz. …]. Odbiór dzieci: [miejsce, zasady]."

Źródła

- MSWiA: Terroryzm – co robić w sytuacji zagrożenia
- Policja: Jak zachować się w czasie zagrożenia – zakładnik, podejrzana przesyłka, ładunek wybuchowy
- MEN: Bezpieczna szkoła. Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne (2020)

Zatwierdzam

Dyrektor

Zespołu Szkół i Placówek nr 1 w Katowicach